

Jan Stryczyński we wspomnieniach i fotografiach

Klaudia Łojewska

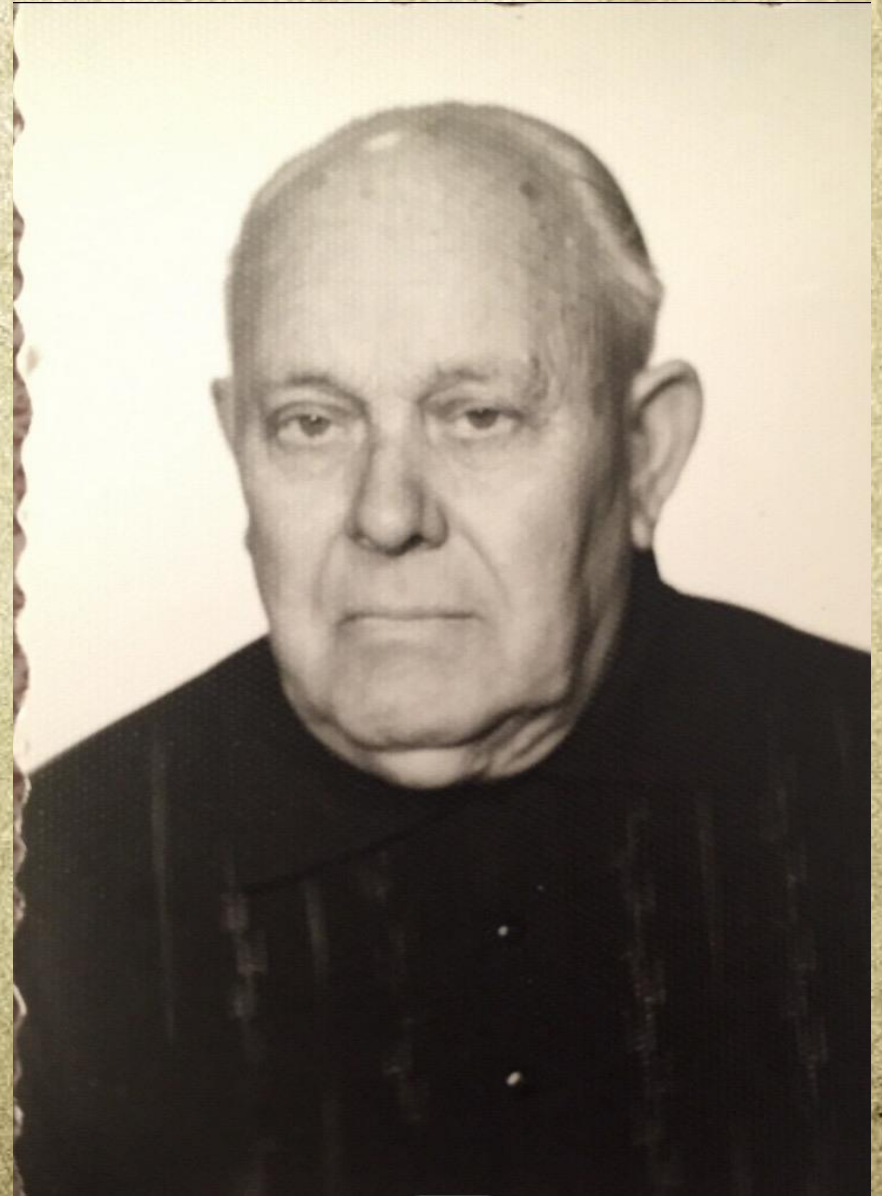
Mateusz Kujawski

Mateusz Kazanowski

IV Liceum Ogólnokształcące
im. rtm. Witolda Pileckiego w
Piasecznie

Jan Stryczyński
(04.12.1911 – 01.10.1991)

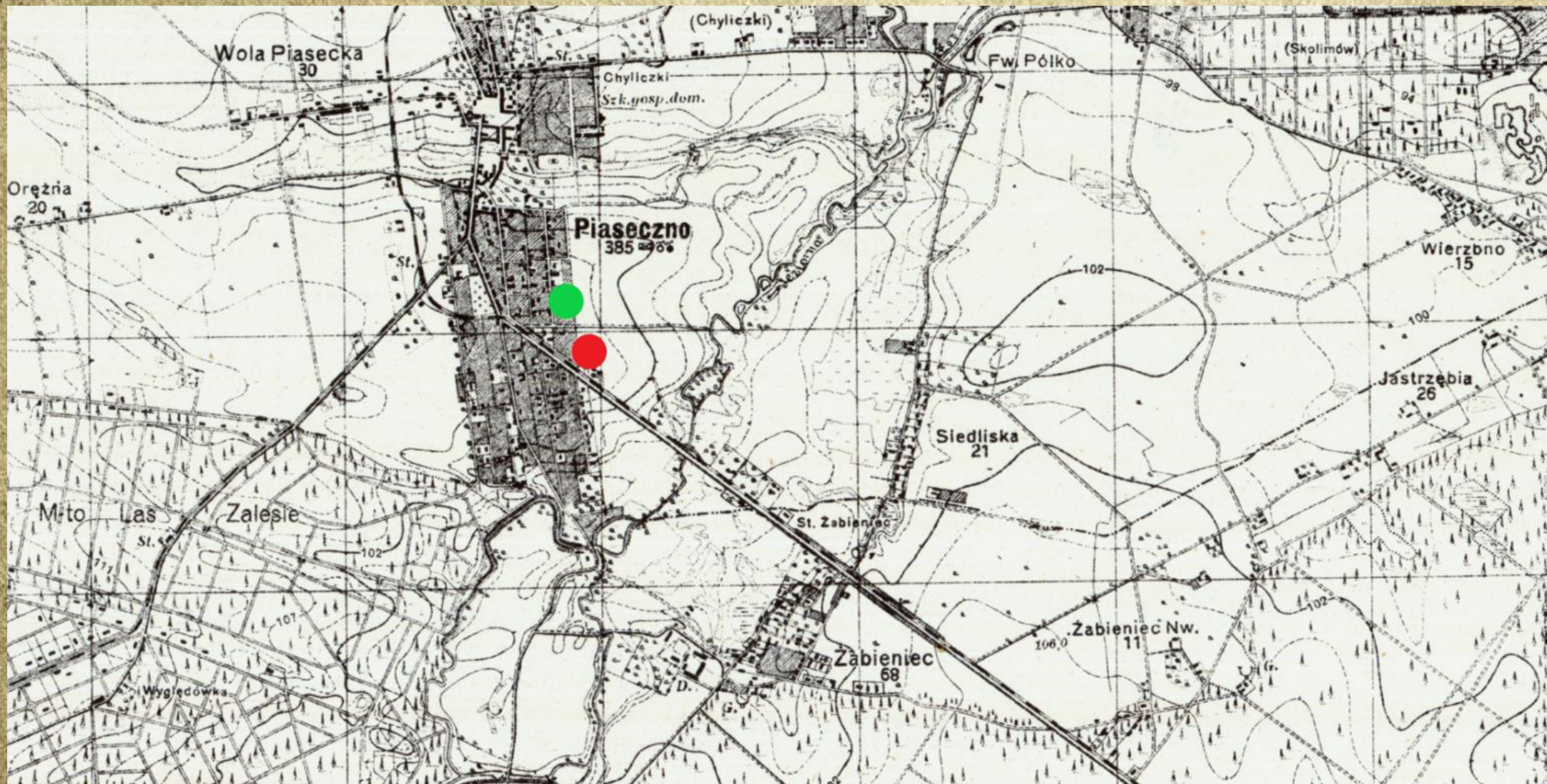

RODZINA

Urodził się w Żabieńcu (koło Piaseczna). Był jedynym synem Anny i Aleksandra Stryczyńskich. Wraz z siostrami (Janina, Maria i Genowefa) oraz rodzicami mieszkał przy ul. Staszica 24. Przez większość swojego życia pracował jako kolejarz Grójeckiej Kolei Dojazdowej, choć z zawodu był również szewcem. Był kochającym bratem, mężem i dziadkiem.

- Miejsce zamieszkania Jana Stryczyńskiego do początku II Wojny Światowej (początkowo ul. Staszica, obecnie ul. Lelewela)
- Miejsce zamieszkania Jana Stryczyńskiego w połowie II Wojny Światowej (początkowo ul. Polna 26, potem ul. Orzeszkowej 26, obecnie ul. Orzeszkowej 38)

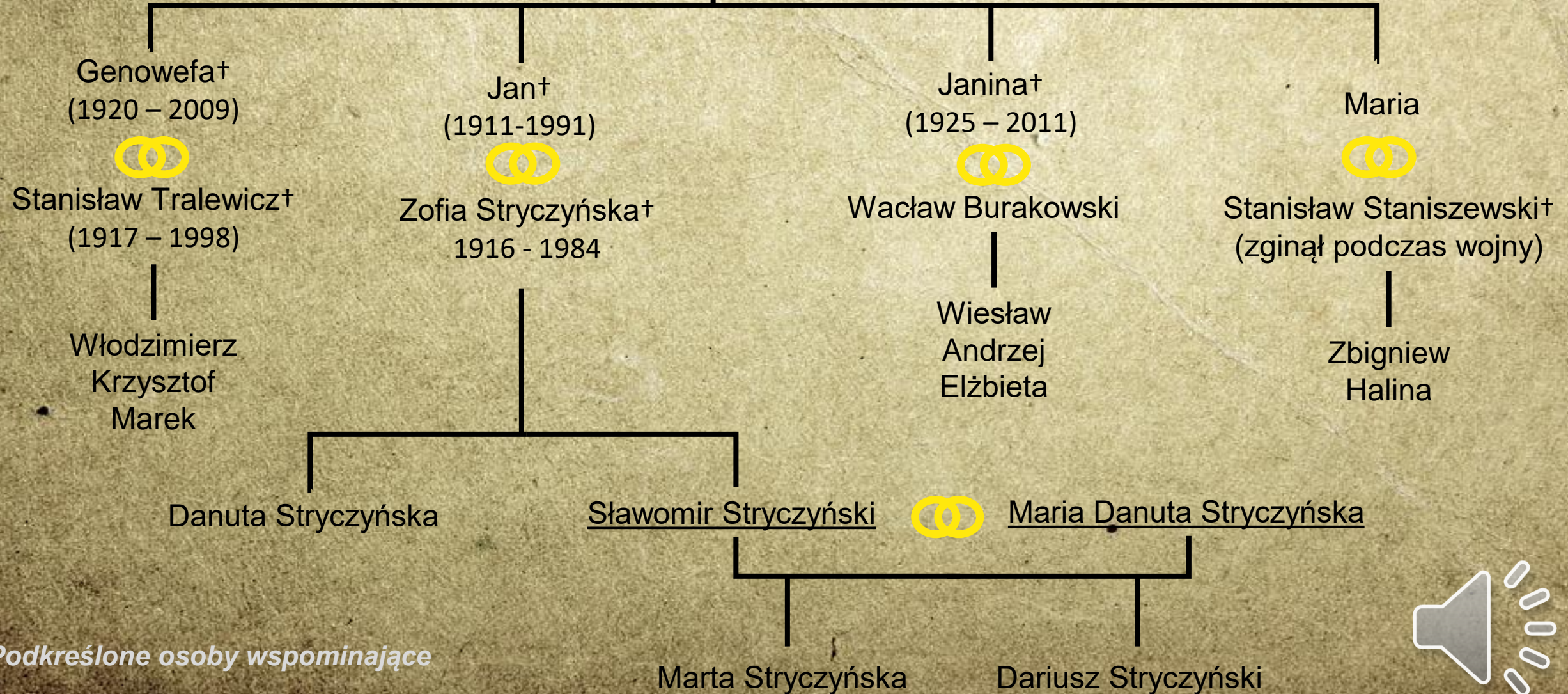

Anna Stryczyńska (z domu Kazubek)†
(1891-1975)

Aleksander Stryczyński†
(1886 – 1961)

Podkreślone osoby wspominające

Ojciec – Aleksander Stryczyński

Matka – Anna Stryczyńska (z domu Kazubek)

Ożenił się na początku wojny z Zofią z domu Mariańską, z którą miał dwoje dzieci. Wyprowadził się wtedy od swoich rodziców i zamieszkał wraz z małżonką w domu zakupionym od swojej mamy.

Zofia urodziła się 6 października 1916 roku w Piasecznie. Źródłem jej utrzymania była głównie praca fizyczna, np. w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Państwowej Komunikacji Samochodowej. Zmarła 14 czerwca 1984 roku.

Od lewej: Maria Staniszewska (z domu Stryczyńska) z mężem, Stanisławem Staniszewskim, nowożeńcy – Janina Burakowska (z domu Stryczyńska) i Wacław Burakowski, Anna Stryczyńska (z domu Kazubek), Genowefa Tralewicz (z domu Stryczyńska) i Stanisław Tralewicz

EDUKACJA

Uczęszczał do Publicznej Szkoły Powszechnej w Piasecznie (obecnie Szkoła Podstawowa nr 1), gdzie nauczył się języka francuskiego, a także poszerzał zakres wiedzy ze swojego ulubionego przedmiotu - matematyki. Następnym etapem jego edukacji było trzyletnie gimnazjum.

Piśmienny — analfabeta (właściwe podkreślić)	
W y k s z t a i c e n i e c y w i l n e	Szkoła Powszechna w <u>Piaseczno 1924r.</u>
	Ilość klas <u>6 od/dz.</u>
	Szkoły średnie <u>3-let. gimnazjum Piaseczno 1926r.</u>
	Licea
15.	Uczelnie wyższe

Zdjęcie młodzieży przed szkołą – lata 30.

Po odzyskaniu niepodległości, w 1918 r. utworzono szkołę powszechną, która zajmowała trzy sale budynku przy ul. Warszawskiej i trzy pomieszczenia w domu przy ul. Kniaziewicza. Do szkoły uczęszczało wtedy około 300 uczniów. W 1925r. Magistrat zakupił przy ul. Świętojańskiej 12 drewniany budynek (po zlikwidowanym dawnym szpitalu powiatowym). Przebudowa szkoły była bardzo kosztowną inwestycją. Oprócz środków z gmin i budżetu miasta, znaczące kwoty zebrano podczas tygodnia zbiórki na budowę szkoły powszechnej ogłoszonego w Piasecznie w dniach od 19 do 25 sierpnia 1935 r. Roboty budowlane rozpoczęto 8 sierpnia tego samego roku. Budynek w stanie surowym komitet odebrał w grudniu 1936 r. Prace wykończeniowe trwały do 1938 r., a ostateczny odbiór po okresie gwarancyjnym miał miejsce 5 lipca 1939 r. Szkołę poświęcono i oddano do użytku 11 listopada 1938 r., w 20. rocznicę odzyskania niepodległości.

Przebudowa Szkoły Podstawowej nr 1

Szkoła Podstawowa nr 1 w latach 40.

Szkoła Podstawowa nr 1 obecnie

POLSKA DEKLARACJA O PODZIWIIE I PRZYJAŹNI DLA STANÓW ZJEDNOCZONYCH

Jest to zbiór 111 tomów opracowanych w 1926 roku w Polsce i przekazanych prezydentowi Calvinowi Coolidge z okazji uczczenia 150. rocznicy Deklaracji Niepodległości. Jednym z inicjatorów akcji był Leopold Kotnowski, prezes Amerykańsko – Polskiej Izby Handlowo – Przemysłowej, a jego ideę poparli prezydent Ignacy Mościcki, premier Kazimierz Bartel, a z nimi także przedstawiciele duchowieństwa, wojskowi, przedsiębiorcy, naukowcy oraz ok. 5,5 miliona uczniów szkół polskich.

Jest ona wyrazem podziękowań dla Amerykanów za pomoc niesioną polskim rodzinom po I wojnie światowej. Opierała się ona na dostarczaniu ubrań, zwierząt dla rolników, maszyn rolniczych, a przede wszystkim żywności. To amerykańskie przedsięwzięcie zakładało, że każde dziecko i każda kobieta w ciąży lub mająca małe dziecko, musi mieć jeden ciepły posiłek dziennie. Była to więc nieoceniona pomoc, dzięki której zostało uratowane życie wielu ludzi.

NARÓD POLSKI DO NARODU AMERYKAŃSKIEGO W 150-TĄ ROCZNICĘ NIEPODLEGŁOŚCI STANÓW ZJEDNOCZONYCH.

== NARÓD POLSKI PRZESYŁA OBYWATEŁOM WIELKIEJ UNII AMERYKAŃSKIEJ BRATERSKIE POZDROWIENIE WRAZ Z ZAPEWNIENIEM NAJGŁĘBSZEGO PODZIWIU DLA STWORZONYCH PRZEZ WAS INSTYTUCJI W KTÓRYCH WOLNOŚĆ, RÓWNOŚĆ I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZNAŁAZŁY SWOJĄ NAJWYŻSZĄ WYRAZ, STAJĄC SIĘ GWIAZDĄ PRZEWODNIĄ DLA WSZYSTKICH NOWOCZESNYCH DEMOKRACJI.

== ŚWIĘTO WASZE, SZLACHETNI AMERYKANIE, NIE JEST TYLKO WASZYM ŚWIĘTEM.

== ZNAJDUJE ONO GORĄCY ODZEW W CAŁYM ŚWIECIE A SZCZĘGÓLNI W NASZEJ OJCZYZNIE, POLSCE, KTÓRA DUMNA JEST Z TEGO, ŻE W WIELKIEJ GODZINIE WASZYCH DZIEKÓW U BOKU JERZEGO WASHINGTONA STALI POD CHORĄGWIA WOLNOŚCI TAKŻE BOHATEROWIE NASZYCH WALK O WOLNOŚĆ: TADEUSZ KOŚCIUSZKO I KAZIMIERZ PUŁASKI.

== WSPÓLNIE PRZELANA KREW POŁĄCZYŁA NAS NA ZAWSZE WIELKIMI JEDNYMI I TYCH SAMYCH UCZUCIAMI DLA JEDNEGO I TEGO SAMEGO IDEAŁU WOLNEGO CZŁOWIEKA I WOLNEGO NARODU.

== WĘZYŁY TE UMOCNILI UCZESTNICTWEM WASZE W WIELKIEJ WOJNIE 1914-18 R. UWIĘCZONEJ WSPANIAŁYM ZWYCIĘSTWEM PRAWDY I SPRAWIEDLIWOŚCI NAD UCISKIEM I BEZPRAWIEM. DZIĘKI CZEMU POLSKA POWRÓCIŁA PO LATACH NIEWOLI DO GRONA WOLNYCH NARODÓW ŚWIATA.

== W DALSZYM CIĄGU ZWIĄZAŁ NAS Z WAMI SŁAWNY UDZIAŁ LOTNIKÓW AMERYKAŃSKICH Z ESKADRY KOŚCIUSZKI W NASZEJ WOJNIE Z WROGAMI BOLSZEWICKIMI W R. 1920.

== ZACHOWUJĄC W SWYM ZBIOROWYM SERCU WDZIECZNOŚĆ WIEKOPOMNĄ NIE TYLKO ZA WASZĄ OFIARĘ KRWI, LECZ I ZA PODAWANĄ PRZEZ WAS W IMIE LUDZKOŚCI POMOC WSZELAKIEMU W POLSCE PODCZAS WOJNY CIERPIENIU - A NADEWSZYTKO ZA RATOWANIE OD GŁODU I CHOROBY DZIECI - W DNIU WASZEGO ŚWIĘTA NA RODOWEGO CHCEMY DZIELIĆ Z WAMI RADOŚĆ I ŻYCZYĆ WASZEMU PAŃSTWU I WASZEMU NARODOWI JAKNAJPOMYŚLNIJSZEGO ROZWOJU NA PRZYSZŁOŚĆ KU DOBRU I SZCZĘŚCIU CAŁEGO RODZAJU LUDZKIEGO.

== WIELU POLAKÓW, KTÓRZY GOŚCINNIE PRZEZ WAS NA WASZEJ PIĘKNEJ I BOGATEJ ZIEMI PRZYJĘCI, STALI SIĘ JUŻ OBYWATELAMI STANÓW ZJEDNOCZONYCH WZNOŚI WSPÓLNIE Z WAMI DZISIAJ OKRZYK NA CZĘŚĆ DRUGIEJ OJCZYZNY. DO TEGO OKRZYKU Z GÓRA TRZYMILIONOWEJ MASY WYCHODŹCTWA POLSKIEGO DOŁĄCZA SIĘ GŁOS TRZYDZIEŚCI MILIONÓW POLAKÓW ZAMIESZKUJĄCYCH SWOJĄ WOLNĄ KRAJACIECZYSTY I WOLA Z BRACEM BRATERSKIEM UCZUCIEM SERCEM:

**NIECH ŻYJĄ STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI!
NIECH ŻYJE WOLNOŚĆ, RÓWNOŚĆ, SPRAWIEDLIWOŚĆ!**

WOJNA

Jan Stryczyński od 1933r. do 1935r. odbywał obowiązkową służbę wojskową w Szwadronie Pionierów 1 Brygady 2 Dywizji Kawalerii w Warszawie, po czym został zwolniony do rezerwy. W 1939r. powołany został na ćwiczenia rezerwistów, a właściwie został zmobilizowany w marcu 1939 r. w ramach mobilizacji alarmowej, polegającej na indywidualnym wezwaniu rezerwistów do przydzielonych jednostek wraz z doprowadzeniem koni przez ich właścicieli.

„Pamiętam, że dziadek poszukiwał w okolicznych wsiach odpowiedniego konia dla wujka. Chyba kupił jakiegoś, ale jeśli się nie mylę, koń okazał się nieodpowiedni pod wierzch i przeznaczony został do taborów, a wujkowi przydzielili konia wojskowego. Jak mi mówił żartobliwie - była to kobyła bardzo dobra, gdy szwadron szedł do ataku, bo dość powolna i znajdowała się zwykle na jego końcu. Okazała się znacznie gorsza w odwrocie, gdy trzeba było szybko się wycofywać, szczególnie pod ogniem Niemców, bo wtedy była również na końcu szwadronu.”

~Zbigniew Staniszewski

Brał udział w wojnie w składzie swojej jednostki macierzystej tj. w Szwadronie Pionierów Mazowieckiej Brygady Kawalerii. Żołnierze na czapkach nosili szkarłatne otoki (widoczne na zdjęciu).

Mazowiecka Brygada Kawalerii wchodziła w skład Armii „Modlin”. 1 września 1939 roku broniła pozycji koło Mławy w kierunku na Przasnysz. Walki opóźniające posuwanie się Niemców Brygada prowadziła do 3 września, kiedy to została zaatakowana przez Dywizję Pancerną „Kempf” i niemiecką Brygadę Kawalerii. Po walkach pod Rostkowem i Dobrzankowem została odrzucona na południe od Przasnysza. To właśnie wówczas podczas ataku niemieckich jednostek pancernych, Jan z jednym towarzyszem zostali odcięci i pozostali na terenach zajętych przez Niemców, nie mogąc przedostać się do swoich. Ich macierzysta jednostka, jak zresztą cała Armia cofnęła się.

4 września wycofała się w kierunku Pułtuska, a 8 września obsadziła linię od Wyszkowa do Serocka. Następnie wycofali się na Kałuszyn i Mińsk Mazowiecki. Oni jednak o tym nie wiedzieli i Jan z towarzyszem lasami przekradli się w kierunku Warszawy sądząc, że znajdą swoich w jej okolicach, gdyż uważali, że Brygada będzie broniła stolicy. Okazało się to bardzo trudne, bo posuwając się za Niemcami mogli zostać schwytani, a będąc w mundurach i z bronią mogli być rozstrzelani. O takim postępowaniu Niemców, słyszeli od ludności cywilnej we wsiach, gdzie szukali jedzenia. Wymienili więc konie na cywilne ubrania i żywność, zakopali mundury i broń w lesie, po czym ruszyli w kierunku Warszawy. Niestety 8 września pod Warszawą byli już Niemcy, a do 15 września stolica była otoczona z każdej strony wojskami niemieckimi. Postanowili się zatem rozdzielić i przedostać do domów.

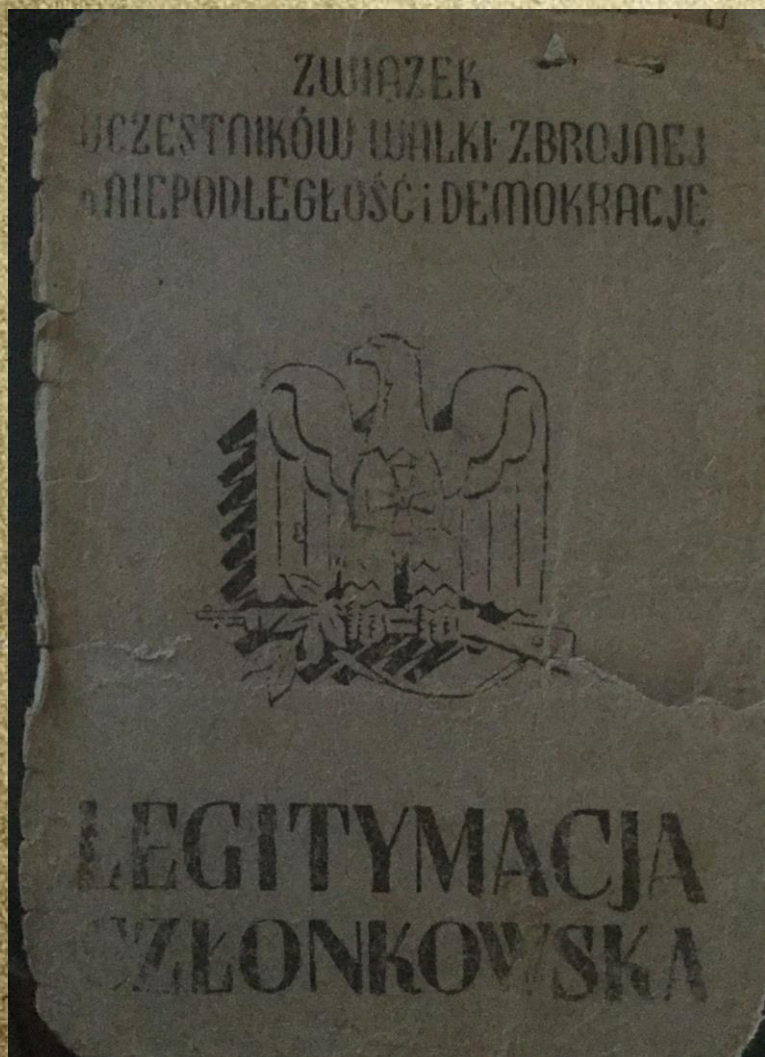

„Nie wiem kiedy wujek zjawił się w domu, ale chyba już po zdobyciu Warszawy przez Niemców. Byłem wtedy u dziadków i pamiętam, że zwabiony okrzykami babci, która pierwsza rozpoznała syna w zabiedzonym cywilu z węzełkiem na kiju nadchodzącym przez pola od strony rzeki Jeziorki. Wybiegłem przed bramę i widziałem radość dziadka z odzyskanego syna.”

~Zbigniew Staniszewski

Po wojnie należał do Związku Uczestników Walki Zbrojnej O Niepodległość i Demokrację.

Nr. 4650

Imię i nazwisko i mie. Jan

Woj. Data urodzenia 4. VII. 1911 r.

Pseudonim "Rebajto"

Organizacja (formacja)

Stopień Sierżant

Odznaczenia

Zawód Kucharz

Miejsce zamieszkania Sierpc

Ważna 1947 r.

Sekretarz

Wieloletni Członek Związku Uczestników Walki Zbrojnej O Niepodległość i Demokrację

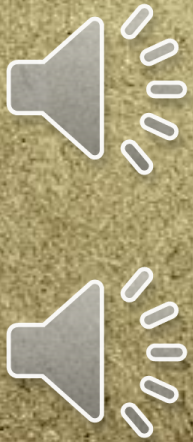
Po

(podpis posiadacza)

Wszyscy żołnierze Polski podziemnej chcemy pomóc w ulczeniu ran zadanych Narodowi przez wojnę i okupację, chcemy złagodzić ból wdów i sierot po poległych wojownikach, otoczyć ich opieką moralną i materialną. Chcemy pomóc wychować nasz Naród w duchu umiarkowania pracy na rzecz Ojczyzny, w duchu wierności — ludowi. Dążyć będziemy stale do utrwalenia świątobliwego pokoju i we współpracy wszystkich mających pokój narodów, szukać będziemy środków zapobiegającego nowej rzezi światowej.

Jan ożenił się na początku wojny w Piasecznie z Zofią z domu Mariańską i miał z nią dwoje dzieci – córkę Danutę (ur. 1942r.) i syna Sławomira (ur. 1945r.). Podczas okupacji pracował na kolei grójeckiej. Pracę załatwił mu dziadek Aleksander, który od wielu lat tam pracował. Było to stosunkowo bezpieczne zajęcie. Dawało też możliwości legalnego poruszania się po godzinie policyjnej, ze względu na przepustki zezwalające na to kolejarzom. Praca na kolei chroniła też przed wywózką na roboty do Niemiec. Pracował na kolei również po wojnie aż do emerytury.

Grójecka Kolej Dojazdowa

„Podczas okupacji w 1944 roku, gdy Niemcy rozstrzelali mego ojca w lesie pod wsią Czarnów, gdzie został zakopany, dziadek Aleksander Stryczyński, wujek Jan i wujek Burakowski nocą go odkopali, zidentyfikowali i włożyli do prowizorycznej trumny, gdzie leżał aż do uzyskania przez matkę pozwolenia od Niemców na przeniesienie na cmentarz w Piasecznie.”

~Zbigniew Staniszewski

„Pasją wujka Jana Stryczyńskiego były gołębie. Hodował je przed wojną, podczas okupacji i po wojnie. Miał ich zawsze kilkadziesiąt sztuk. Gołębnik stał koło obórki. Pamiętam jak się zdenerwował, kiedy po tzw. oblatywaniu stada, gdy gołębie szybowały nad okolicą i łączyły się ze stadem sąsiadów, a potem nie wszystkie wracały, lecz lądowały w cudzych gołębnikach. Zagubione trzeba było wykupić albo się je traciło.”

~Zbigniew Staniszewski

„Wujek Jan od 26 sierpnia 1983 roku do końca swojego życia był członkiem Związku Bojowników o Wolność i Demokrację, a 23 maja 1984 roku został odznaczony medalem »Za Udział w Wojnie Obronnej 1939«.”

~Zbigniew Staniszewski

ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW O WOLNOŚĆ
I DEMOKRACJĘ
ZARZĄD WOJEWÓDZKI

w Warszawie

W-88372

ZASWIADCZENIE N: 766048

Zarząd Wojewódzki Związku Bojowników o Wolność i Demokrację stwierdza, że

Obywatel (ka) Jan STRYCYŃSKI

syn (córka) Aleksandra urodzony (a)

4.XII.1911 r. w Żabieniec - Pieseczno

zamieszkały (a) w 05-500 Pieseczno ul. Elizy Orzeszkowej 38

— jest członkiem zwyczajnym ZBoWiD, nr legitymacji* 50773/45

Zaswiadczenie jest dokumentem stwierdzającym prawo do korzystania ze świadczeń określonych w Ustawie z dnia 26 maja 1982 r. o szczególnych uprawnieniach kombatanów (Dz. U. Nr 18, poz. 122)

Jednocześnie stwierdza się, że w rozumieniu przepisów tej Ustawy do okresu zatrudnienia wymienionemu (jej) zalicza się następujące okresy działalności kombatanckiej oraz okresy uwięzienia w hitlerowskich obozach koncentracyjnych:

- udział w wojnie obronnej w 1939 r. - wrzesień 1939 r.

WICEPRZESIEDŁ
Zarządu Wojewódzkiego ZBoWiD
Warszawa, dnia 26.VIII.1983 r.

Wojewódzki Związek Bojowników o Wolność i Demokrację
Zarząd Wojewódzki ZBoWiD
ul. Józefa Piłsudskiego 100
00-901 Warszawa

Za zgodność
z oryginałem
Warszawa, dnia 26.VIII.1983 r.

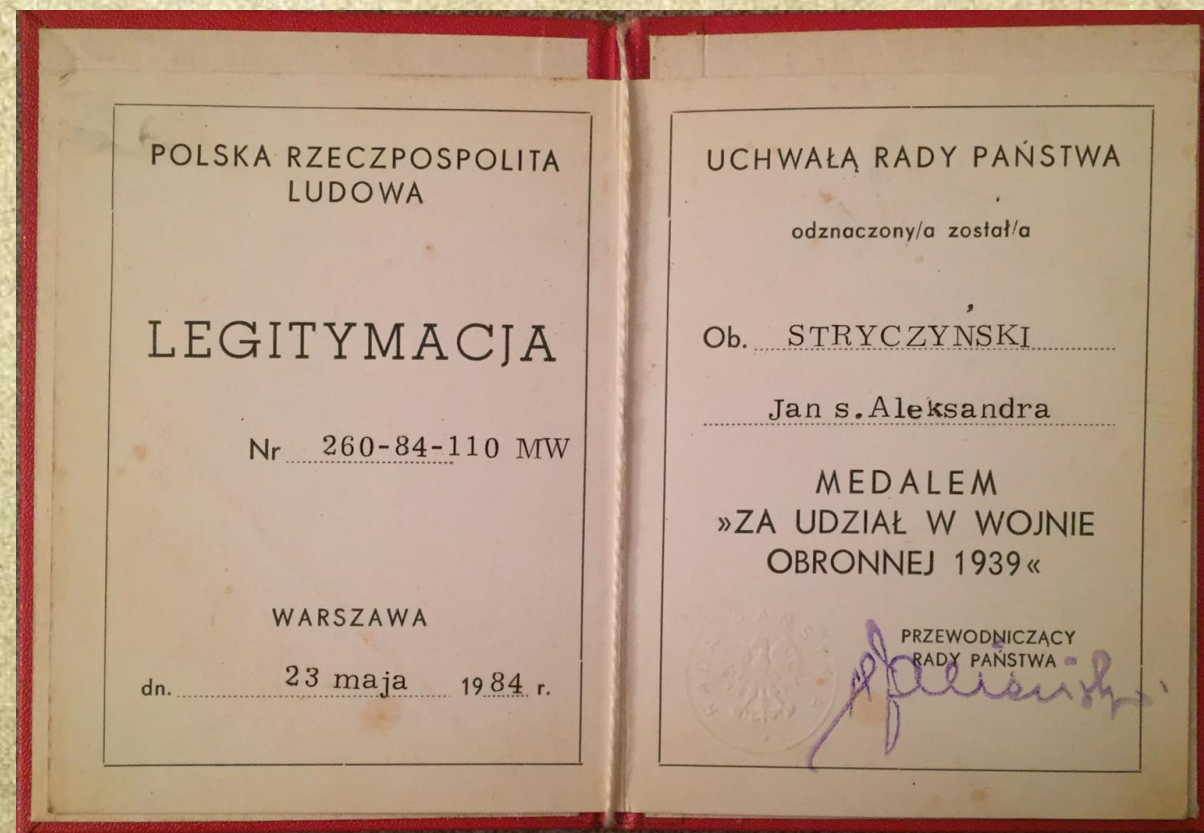

Wojewódzki Związek Bojowników o Wolność i Demokrację
Zarząd Wojewódzki ZBoWiD
ul. Józefa Piłsudskiego 100
00-901 Warszawa

MA TŁCZYŃSKI
Przewodniczący Zarządu Wojewódzkiego ZBoWiD
ul. Józefa Piłsudskiego 100
00-901 Warszawa

1r Warszawa, dnia 26.VIII.1983 roku

Medal »Za Udział w Wojnie Obronnej 1939«

Jan został zwolniony z powszechnego obowiązku służby wojskowej w 1962r.

Rocznik 1911

ZAWIADOMIENIE

Zawiadamiam, że Obywatel(ka)* został(a)* zwolniony(a)* z dniem 1 stycznia 1962 roku od ~~powszechnego obowiązku wojskowego (obowiązku wojskowego kobiet)*~~ — na podstawie art. 8 (~~art. 10~~)* ustawy z dnia 30 stycznia 1959 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. Nr 14, poz. 75 i Nr 17, poz. 108).

Niniejsze zawiadomienie należy przechowywać w posiadanym wojskowym dokumencie osobistym.

WOJSKOWY KOMENDANT REJONOWY

dn. 1 1962 r.

* Niepotrzebne skreślić

JESIEŃ ŻYCIA

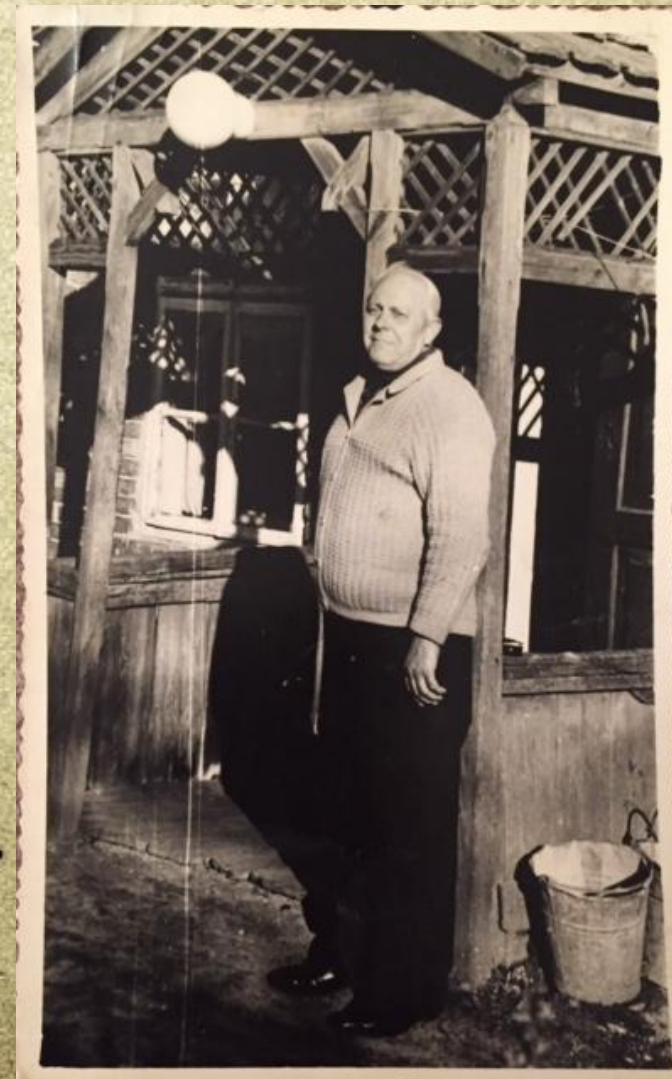
W podeszłym wieku Jan Stryczyński hodował gołębie, były one jego pasją. Zawsze dbał o ich komfort i czystość w gołębniku. Przez całe życie interesował się również piłką nożną. Chodził na mecze wraz z całą rodziną. Rzadko kiedy opuszczał rywalizację swojej ulubionej drużyny. Notował najświeższe wyniki.

Uwielbiał również spędzać czas na rozdawaniu kart. Już od najmłodszych lat staczał pojedynki z siostrami w kanasty, durnia, tysiaca.

Chętnie również opiekował się swoimi wnukami.

„Pamiętam jak na starość uczyłem ojca jazdy na rowerze. Wtedy czasami dawaliśmy słomę, gdy nie było dętki.”

~Sławomir Stryczyński

Jan Stryczyński zmarł 1 października 1991r. w Piasecznie. Według opowieści bliskich przewrócił się, gdy wychodził z przychodni. Został pochowany na Cmentarzu Komunalnym w Piasecznie.

Nagrobek Jana Stryczyńskiego wraz z małżonką - Zofią Stryczyńską

Nagrobek rodziców Jana (Aleksandra i Anny Stryczyńskich) pochowanych na Cmentarzu Parafialnym w Piasecznie

Nagrobek siostry Jana (Genowefy Tralewicz) pochowanej wraz z mężem na Cmentarzu Parafialnym w Piasecznie

Nagrobek siostry Jana (Janiny Burakowskiej) na cmentarzu Komunalnym w Piasecznie

Ciekawostki

Jan Stryczyński bardzo lubił zakalec.

Jego ogromną pasją była piłka nożna.

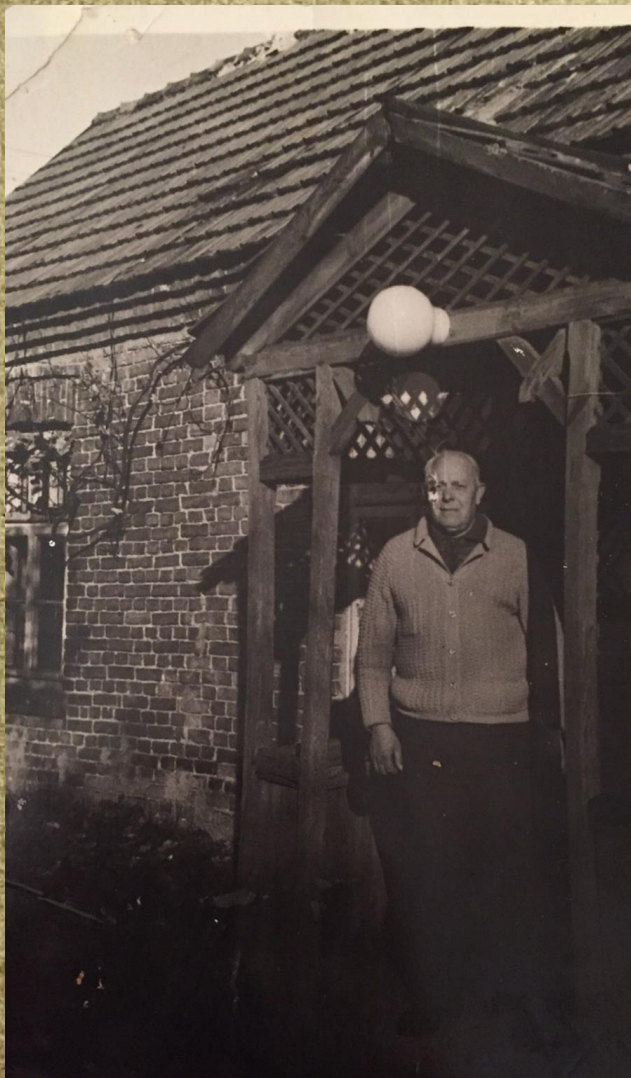
Zawsze miał zadbane ubranie - dbał o wygląd.

W dzieciństwie nie lubił chodzić do szkoły. Siostry pomagały mu niosąc teczkę.

Przebywał na stacji podczas przyjazdu pociągu z trumną Józefa Piłsudskiego.

Pochodził z katolickiej rodziny i był wierzący.

Jan Stryczyński przed domem
przy ul. Orzeszkowej 26

Żona "Jana Stryczyńskiego"
- Zofia Stryczyńska

Jan Stryczyński - zdjęcie
z legitymacji Grójeckiej
Kolei Dojazdowej

Jan Stryczyński - lata 80.

Bibliografia

1. Bagieńscy E. i W., „Piaseczno – zabytki architektury”, Piaseczno 2006r.
2. Wspomnienia Sławomira Stryczyńskiego – syna Jana – i jego żony, Marii Danuty Stryczyńskiej (z domu Dąbrowska)
3. Wspomnienia Zbigniewa Stryczyńskiego – siostrzeńca Jana
4. Zdjęcia i pamiątki rodzinne ze zbiorów prywatnych rodziny Stryczyńskich
5. Galeria Szkoły Podstawowej nr 1 w Piasecznie - <http://www.sp1piaseczno.pl/index.php/historia-szkoy>
6. Wikipedia - https://pl.wikipedia.org/wiki/Polska_Deklaracja_o_Podziwie_i_Przyja%C5%BAni_dla_Stan%C3%B3w_Zjednoczonych
7. Witryna tvn24 - <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-ze-swiata,2/deklaracja-o-podziwie-i-przyjazni-dla-stanow-zjednoczonych,781263.html>
8. Imienny spis społeczeństwa II RP - <http://nieskonczenieniepodlegla-ludzie.pl/>
9. Strona Kolei Wąskotorowej Piaseczno - <http://www.kolejka-piaseczno.pl/>
10. Archiwalne mapy Piaseczna z witryny MAPSTER - http://maps.mapywig.org/m/WIG_maps/series/025K/P40-S32-H_PIASECZNO_1932_BWNG_UL.jpg
11. Fotografie nagrobków - <http://piaseczno.artlookgallery.com/grobonet/start.php>